

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методик викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

СЕКЦІЯ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА СТАЛОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»

Добровольська Світлана,
старший викладач кафедри раціонального природокористування,
та охорони навколишнього середовища,
Маріупольський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ

Штучний інтелект (ШІ) дедалі активніше інтегрується в ключові сфери суспільного життя, відкриваючи нові можливості для забезпечення стійкого розвитку. Сучасні інструменти ШІ сприяють оптимізації ресурсів, підвищенню ефективності управління, зменшенню негативного впливу на довкілля та покращенню якості прийняття рішень у державному і приватному секторах. В Україні, яка активно трансформує свою цифрову інфраструктуру та впроваджує інновації, застосування ШІ може стати важливим каталізатором розвитку сталих технологій і практик.

Одним із ключових напрямів використання ШІ є екологічний моніторинг. Алгоритми машинного навчання дозволяють оперативно аналізувати великі масиви даних з супутникових знімків, систем датчиків і мобільних платформ. Це забезпечує точніше прогнозування забруднення повітря та води, виявлення незаконних вирубок лісів, оцінку наслідків надзвичайних ситуацій та підтримку рішень у сфері природоохоронної політики. Для України, що стикається з екологічними викликами, зокрема внаслідок військових дій, такі рішення є критично важливими.

В енергетичному секторі ШІ дозволяє підвищити ефективність виробництва та споживання енергії. Системи прогнозування попиту, інтелектуальні мережі (smart grids) і автоматизоване керування відновлюваними джерелами енергії забезпечують оптимальний розподіл навантажень, зменшення втрат та інтеграцію «зеленої» енергетики. Використання ШІ сприяє створенню більш гнучкої та стійкої енергетичної інфраструктури, що відповідає цілям декарбонізації та енергетичної незалежності.

У сфері управління природними ресурсами ШІ допомагає покращити планування міського розвитку, оптимізувати транспортні потоки, зменшити рівень забруднення та

підвищити ефективність системи поводження з відходами. Моделі прогнозування трафіку та інтелектуальні транспортні системи сприяють скороченню часу в дорозі та зниженню витрат пального. У містах України такі рішення можуть значно покращити екологічну ситуацію та якість життя населення.

Сільське господарство є ще однією сферою, де технології ШІ мають значний вплив на стійкість виробництва. Використання безпілотних літальних апаратів, систем моніторингу ґрунтів і прогнозування врожайності дозволяє оптимізувати витрати води, добрив і пестицидів, підвищуючи продуктивність та зменшуючи негативний вплив на довкілля. Для України, яка має потужний аграрний сектор, застосування таких технологій може суттєво підвищити конкурентоспроможність.

Водночас важливо враховувати етичні, правові та соціальні виклики, пов'язані з впровадженням ШІ. Серед ключових питань — захист персональних даних, прозорість алгоритмів, запобігання дискримінації, мінімізація ризиків безробіття та адаптація населення до нових технологічних умов. Для забезпечення стійкого розвитку необхідно створювати нормативно-правову базу, спрямовану на відповідальне використання ШІ, а також інвестувати в освіту і розвиток цифрових компетентностей.

Отже, рішення на основі штучного інтелекту мають значний потенціал для підтримки стійкого розвитку, сприяючи екологічній безпеці, ефективності виробництва, економічному зростанню та соціальному благополуччю. Для України інтеграція таких технологій є стратегічно важливим кроком на шляху до модернізації держави, цифрової трансформації та зміцнення її конкурентних позицій у глобальному середовищі.

Література

1. Artificial Intelligence and the Sustainable Development Goals. United Nations Development Programme. New York, 2021. 68 p.
2. Ємельянова Т. В. Штучний інтелект у системах екологічного моніторингу: можливості та виклики // *Екологічні науки*. 2021. № 4. С. 15–22.
3. Міністерство цифрової трансформації України. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні. Київ, 2020. 40 с.
4. Офіс ефективного регулювання BRDO. Застосування технологій штучного інтелекту в Україні: аналітичний огляд. Київ, 2022. 56 с.